

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Ooievaars. — Ooievaars houden zich nabij Dieren in de uiterwaarden op, in een koppel van 21 tot 25 exemplaren. De twee horsten in den omtrek zijn reeds sinds jaren onbezet. Door het hooge water hebben zij een uitgestrekt jachtterrein. De laatste 5 jaar vertoonden zich nabij Dieren hoogstens 2 exemplaren.

Dieren, 9 Juni 1924.

H. D. BORNEMANN JR.

Over Löns, de wulp en ons heideland. — Nu de belangstelling voor Hermann Löns ook in ons land steeds meer toeneemt, wil ik na mijn artikel en de aanvullende bibliografie van den heer Wigman, nog gaarne enkele pas verschenen werken noemen.

Bij Schoonderbeek (Laren) is nu naast Mummelman en Op de Bergwei ook De Kraaienhut verschenen. Ik verneem, dat de uitgever hoop heeft met de serie door te kunnen gaan. Dit moet mogelijk zijn. En naast het groote publiek moeten vooral wij, als engere kring van natuurvrienden daarvoor zorgen. Het werk van Löns is het driedubbel waard. Niet alles wat er in den steeds aangroeienden stroom van Lönsliteratuur verschijnt is even belangrijk. Daarom ben ik blij een bijzonder mooi, zoo juist verschenen werk over hem te kunnen aankondigen: Erich Griebel „Hermann Löns, der niederdeutsche Dichter und Wanderer“, Naturschutz-Verlag, Berlin-Lichterfelde, 1924 ($\pm$ 2 gld). Op allerprettigste wijze wijdt dit leven en werk van Löns in. Het citeert veel uit schetsen, gedichten en brieven van L. zelf en is met veel portretten, penteekeningen en handschriften aantrekkelijk geïllustreerd. Hét boekje voor wie Löns' vriend is of het worden wil.

Naar aanleiding van het artikel van 3 Mei in de Groene over den wulp nog iets. Dr. Thijsse constateert diens feitelijken en steeds meer dreigenden achteruitgang, die ook mij bezorgd maakt. Opvallend is daartegenover wat Löns in Meerwarth-Soffel's Lebensbilder (ook opgenomen in „Aus Forst und Flur“) over den wulp schrijft.

„De jager maakt hem zelden buit, aldus Löns, en ook op den trek dreigt hem weinig gevaar, daar hij te voorzichtig is en te hoog vliegt, zoodat hij door de massamoorders aan de Middell. zee zeer zelden buitgemaakt wordt, en zelfs in het winterverblijf in Afrika vermijdt hij den jager en valt hij weinig onder schot. De verandering van moerassen in weiland, die andere vogels nadeel brengt, komt hem zeer van pas, want hij is een uitgesproken „Grünlandsmoorvogel“, en daar ook havik en slechtvalk, de eenige van onze gevederde roovers, die voor den volwassen wulp gevaarlijk kunnen worden, zeer zeldzaam geworden zijn, zoo is voor geheel Noord-Duitschland vastgesteld dat deze trotsche vogel sedert 20 jaar belangrijk toegenomen is, een feit dat iederen vriend van de dierenwereld des te meer kan verheugen, daar het naast de toename van den zwarten specht het enige geval is, dat een groote, mooie en onschadelijke vogel bij ons talrijker geworden is“.

Tot zoover Löns. Merkwaardig, dat het bij ons anders is. Maar ook wij moeten al het mogelijke doen, om dezen prachtige vogel hier in zoo groot mogelijken getale te houden.

Nu ik het over Löns den grooten heidedichter en de wulp, den heerlijken heidevogel heb, wil ik nog eens pleiten voor het behoud van ons heideland. We vernemen den laatsten tijd vele verblijdende berichten van reserveering van duinlandschappen. Is daarnaast de aandacht van Staatsboschbeheer, Heidemaatschappij en van iederen natuurvriend voldoende gericht op het sparen van heidecomplexen? Niet alleen om hun flora en fauna en ook niet kleine stukjes alleen maar wijde uitgestrektheden, op zich zelf al van zoo imponerende schoonheid? Mag ik van den lezer nog eens aandacht en vollen steun voor Natuurmonumenten (Heerengr. 260—266, Amsterdam) en van Natuurmonumenten voor de heide vragen? En eindigen met nog eens op Hermann Löns te wijzen, die voor de pracht van het heideland veler oogen openen kan?

A. L. BROER.

In Noord-Drente hebben de vogels ontzettend geleden in den nawinter, niet de takvoerders, maar de andere. Ruigpoot buizerden, die evenals Vlaamsche gaaien geen andere vogels verslonden, zijn meestal gestorven. De ekster redde zich wel door kannibalisme, vooral tegenover geelgorzen. Maar de trekkers hebben het in het verre land ook niet goed

gehad. Slechts een deel is teruggekeerd. De nachtegalen, die verleden jaar te Zeegse nog ruim vertegenwoordigd waren, zijn er weg. Begin April zijn er een paar wijfjes komen kijken, eind April heeft een mannetje even gezongen en nu is het uit. Maar ook verder langs de N.-Drentsche stroompjes vind ik ze dit jaar niet. Is dit droeve verschijnsel plaatselijk of algemeen? Of is er een ziekte in het spel? In de herfst was Mevrouw Nachtegaal zoo zeurderig aan het „Piet” roepen, dat ik voor huiselijke drama's vreesde.”

Groningen.

Prof. Dr. A. VAN VELDHUIZEN.

De Europeesche kanarie. — In dezelfde omgeving, waar zich verleden jaar een wilde kanarie (*Serinus Serinus*) vertoonde, hoorden we op 2 Mei er weer één, dien we vandaag tot op een afstand van een 10 Meter konden naderen, terwijl hij druk zat te zingen op een spar. We hopen nog eens zijn nest te ontdekken!

Enschede, 4 Mei 1924.

H. J. HOGESLAG.

Van Vogelnesten. — In een eksternest lagen Dinsdag 20 Mei 5 ekstereieren. Den volgenden morgen zag ik er een torenvalk af vliegen. Toen ik er 's middags heenging vond ik van de vijf eieren: 3 aangepikte, 1 nog geheel gaaf en 1 dat geheel was opgeslorpt, terwijl er ook nog een torenvalk-ei bij lag.

Ik kon niet verhinderen, dat eenige jongens later het nest uithaalden en verscheurden.

Tevens kan ik nog melding maken van het feit, dat in een polder bij Wartena een kievit en een kemphaan in eenzelfde nest broeden, waarin ze elk 4 eieren hebben gelegd.

Franeker.

J. PIEBENGA.

Wilde Zwanen. — Toen ik Zaterdag 23 Februari per spoor de Moerdijksche brug passeerde zag ik een 50, 60 zwanen die rustig aasden aan den Noordoever tusschen de brug en de Kil. De dichtst bij zijnden waren naar schatting 500 M. van de spoorbaan af, maar ze stoorden zich niet aan den trein. Telkens gingen de nekken onder water en verschenen dan weer.

Dordrecht, 19 Febr. '24.

W. LOUWAFS.

De Giftmengers. — De mededeeling onder het hoofd „De Giftmengers” van den heer A. F. Beek op blz. 189 van afl. 6 van De Levende Natuur van 1 Oct. j.l. geeft mij aanleiding het navolgende ter Uwer kennis te brengen, dat wellicht de oorzaak van het doodgaan der jonge merels opheldert.

Ik had in den voorzomer van 1922 in mijn tuin een nest met drie jonge *lijsters*. Op een zekeren morgen om 7 uur werd mijne aandacht getrokken door groot misbaar der ouden en uitzierende ontdekte ik twee katten, die poogden het nest te bereiken en tegelijkertijd het uitvliegen der jongen. Een ervan vloog in een naburigen tuin en was niet terug te vinden; de twee anderen in mijn tuin nam ik op en plaatste ze in een groote kooi met de bedoeling ze door de ouden te laten opvoeden en daarna de vrijheid te geven. Bijna onmiddellijk kwamen de ouden met voer in den bek op de kooi gevlogen en mijn indruk was dan ook, dat ze gevoerd werden door de tralies van het hok.

Om daarvan echter volkomen zeker te zijn, hing ik de kooi aan een muur en ging zelf achter de jalouzieën van een venster zitten, vanwaar ik de kooi kon waarnemen zonder zelf gezien te worden. Ik heb daar misschien een uur gezeten en zag toen de ouden met het voer in den bek voortdurend trachten in de kooi te komen en de jongen vlak voor de tralies beproeven de ouden te bereiken. De jongen openden echter den bek niet en de ouden deden geen poging door de tralies heen te voeren, wat zeer goed mogelijk zoude geweest zijn. Na deze ontdekking heb ik nog beproefd de jongen speciaal lijstervoedsel toe te dienen, doch terwijl ze eerst bij het opnemen voortdurend den bek voor het bekomen van voedsel openden, waren ze daartoe toen niet meer te bewegen en heb ik ze in arremoede in den loop van den namiddag uit de kooi genomen en in den tuin gezet. De ouden kwamen onmiddellijk aangevlogen en voederden ze en na nog een paar uur fladderden de jongen in een naburigen kastanjeboom, na eerst op een bank en vandaar op een schutting te zijn gevlogen. Wellicht is dus de inzender, evenals ik oorspronkelijk, in de meening geweest dat de jongen door de ouden werden gevoerd en geschiedde dit in werkelijkheid niet.

Utrecht, Mengelberglaan 73.

B. C. TE ROLLER.